

det er neppe en Gang et Flertal, der holder paa Paragrafen, som den nu staar, idet der jo er en Del Medlemmer, som overhoved vil have, at den skal falde aldeles bort. Den Sag, som omhandles i § 161, var ved forrige Behandling Gjenstand for en udsørlig Drøftelse, og jeg har ikke noget Væsentligt at tilføje. Jeg kan villig indrømme det ærede Medlem fra Horsens (Bajer), at det havde været langt heldigere, om vi, inden man i Straffeloven fastsatte Regler for de Forhold, her er Tale om, havde faaet en Lov frem til Fyldestgjørelse af denne § 94 i Grundloven, tror jeg det er, hvorefter Undtagelser for Krigsmænd fra de almindelige Regler for Forenings- og Forsamlingsfrihed havde været bestemt, thi det har altid sine Ulemper i en Straffelov at give organisatoriske Regler for et saadant Forhold og fastsætte Betingelser for, hvorvidt Grændsen for den borgerlige Frihed skal gaa. Men det er ikke blevet Tilfældet, vi have ikke en saadan Lov, og Straffeloven vil ikke lettelig kunne undgaa at komme ind paa dette Forhold. De ærede Medlemmers Forslag under Nr. 112 om, at Paragrafen fuldstændig skulde gaa ud, forekommer mig ikke at egne sig til Vedtagelse, thi man maatte da spørge om, hvad der da skal gjælde om dette Forhold. (Bajer: Det Samme som nu). Det ærede Medlem siger: Det Samme som nu. Men det maa bemærkes, at de Bestemmelser, som nu gjælde om dette Forhold, ere af en meget antikveret Bestaafenhed og ere i sig selv meget uklare og have været skrevne med ganske andre Forhold for Øie og have faaet i hele deres Anvendelse en temmelig vilkaarlig Fortolkning. Saavidt mig bekjendt, er der ikke nogen anden Bestemmelse om dette Forhold nu, som kan bruges, end den, som findes i Krigsartikelsbrevens § 41 om mistænkelige Forsamlinger, hvorved man aabenbart har havt noget ganske Andet for Øie end det, som Talen her er om. Men det er, saavidt mig bekjendt, den Paragraf, hvortil man refererer, og i Henhold til hvilken man mener at kunne tiltage sig Myndighed til at forbyde Krigsmænd Deltagelse i enhver Art af politiske saa vel som militære Forsamlinger; thi saa vidt vil det kunne udstrekkes. Lader man en saadan Bestemmelse staa, vil man aabenbart Intet opnaa i Retning af at give de Militære Frihed til at deltage i saadanne Forsamlinger, fordi denne Bestemmelse, naar den overhoved skal bruges, tillader en aldeles ubegrændset Udelukkelse af Militære fra Forsamlinger. Dertil kommer, at ogsaa dens Straffebestemmelser ikke egne sig til at bruges. Disse Straffebestemmelser maa jo nu vel kunne antages at bortfalde ved Slutningsbestemmelsen i denne Lov, men man vil dog staa paa fuldkommen usikker Grund ved ikke at have denne Paragraf i Loven. Nu at komme med en særlig Lov i dette Dieblis lader sig ikke gjøre, vi befinde os ved Behandlingen af denne Lov, vi have ikke den anden, og det turde vistnok i det Hele være overmaade tvivlsomt, om

et Lovforslag af den omtalte Art vilde komme til at gaa saa overordentlig glat igjennem under den mest fuldkomne Overensstemmelse mellem alle Partier. Jeg tror altsaa, at man maa have en Bestemmelse i denne Retning, men i saa Fald tror jeg ikke, at der ligger saa overordentlig megen Vægt paa, om man vedtager Lovforslaget saaledes, som det er, eller man vedtager den ærede Krigsministers Forslag under Nr. 109, thi det, som er Skjelnemærket imellem de to Former, er egentlig kun to Ting. Den ene er, at der i Lovforslaget synes at være krævet et særligt Forbud, et Udtryk, som kan foraarsage nogen Vanskelighed ved Fortolkningen, men det vil man vel nok kunne komme ud over, ligesom jeg ogsaa tror, at de mange fine og skarpsindige Fortolkningsspørgsmaal, som det ærede Medlem fra Horsens rejste, vil man nok kunne slippe ud af — var der ikke være Nødvendigt at knække ved Fortolkning af Lovc end disse, saa vilde det være godt — og den anden Forskjel mellem Lovudkastet og Ministerens Forslag er jo den, at Ministeren vil udelade Ordene „til hvilken Indvarslingen ikke har fundet Sted gennem en dertil kompetent offentlig Myndighed“. Jeg tror, at man ganske uden Skade kan udelade disse Ord, thi det, hvortil de ærede Medlemmer, der have stillet Forslaget og faaet det vedtaget ved anden Behandling, sigtede, var Valgmoeder. Man har næret en vis Frygt for, at de Militære skulde kunne udelukkes fra Valgmoeder i Kraft af denne Bestemmelse, men jeg tror aldrig, at man vil kunne indbefatte de officielle Valgmoeder under Udtrykket „politisk Forsamling“. Derfor tror jeg, at man ganske trostigt vil kunne stemme for den ærede Ministers Forslag, idet man vil opnaa ganske det Samme, og det kan jo heller ikke negtes, at Bestemmelsen, som den staar i Lovforslaget, har en noget svøbende Form. Naar der staar: naar de imod Forbud deltage i en politisk Forsamling af civile Medborgere, „til hvilken Indvarslingen ikke har fundet Sted gennem en dertil kompetent offentlig Myndighed“, saa fremtaldes ganske naturligt det Spørgsmaal: men naar de nu imod Forbud deltage i en politisk Forsamling, til hvilken Indvarslingen har fundet Sted gennem en dertil kompetent offentlig Myndighed, hvad skal der saa ske? I saa Henseende have jo forskjellige af de ærede Medlemmer, som have stillet Forslaget og faaet det ind i § 161, som det nu staar, ganske afvigende Opfattelser, idet Nogle sige: ja, i saa Fald ere de Bekommende straffri, — og saaledes vilde f. Ex. den ærede Ordfører sikkert udtrykke sig, — Andre derimod, at de Bekommende maa straffes som Følge af Ulydighed mod deres Foresatte, men at Følgen er den, at den Foresatte ogsaa skal straffes. Det Sidste, at den Foresatte skal straffes, hvis han udsteder Forbud ud over det, som her staar, ligger nu aabenbart ikke i Paragrafen, det maa afgjøres efter andre Regler; og at det ud-